

[Udenrigsministeren.]

færdiggørelsen af de nye GATT-bestemmelser og til at befordre enstemmigheden om bestemmelsernes snarlige gennemførelse bl. a. derved, at verdenshandelskonferencens enstemmige handelspolitiske henstillinger blev lagt til grund for de nye særlige bestemmelser til fordel for udviklingslandene.

Danmark har virket for, at alle industrilandene fører en mere liberal handelspolitik over for udviklingslandene, dels for at give udviklingslandene de bedste muligheder, dels for at fordele byrderne ved denne politik. Som det vil fremgå af bemærkningerne til forslaget, har Danmark i fuld overensstemmelse med denne positive holdning til en fælles løsning af udviklingslandenes problemer støttet udarbejdelsen af nye GATT-bestemmelser herom.

De nye GATT-bestemmelser kan ved første øjekast synes at være nok så uforpligtende, idet de industrielt udviklede kontraherende parter alene i videst muligt omfang påtager sig forpligtelsen til bl. a. at nedsætte og afskaffe handelsskranke for varer fra udviklingslandene. Jeg vil dog gerne understrege, at den vage formulering af bestemmelserne ikke bør forlede os til at betragte disse som mindre forpligtende. Det vil ikke mindst være i de mindre industrilandes interesse, at de nye bestemmelser opfattes ikke blot som en løfteerklæring, men af alle industrielt udviklede lande bliver betragtet som forpligtelser til gennem effektive foranstaltninger at sikre udviklingslandenes mulighed for større eksportindtægter. Sker dette ikke, vil udviklingslandene være afskåret fra gennem de normale internationale handelskanaler at aftage de maskiner m. v. fra industrilandene, som er en nødvendig forudsætning for udvidelsen af udviklingslandenes erhvervsgrundlag, og vi må da se den situation i øjnene, at kun de store og kapitalstærke industrilandene, som kan yde f. eks. meget lange kreditter på fordelagtige vilkår, vil kunne fastholde samhandelen med udviklingslandene. Virkeliggørelsen af disse nye GATT-bestemmelser vil i høj grad bero på industrilandenenes enige tilslutning. Det vil ikke være muligt for et lille land som Danmark selvstændigt at tage afgørende skridt på dette område, men det er i vor interesse stærkt at slutte op om alle bestræbelser, der i medfør af de nye bestem-

melser vil blive gjort f. eks. for at lette afsætningsmulighederne for udviklingslandenes eksportvarer.

Danmark har takket være sin liberale handelspolitik måske mindre end de fleste industrilande følt udviklingslandenes pres for større eksportmuligheder. Mere end tredjedele af vor import fra udviklingslandene er toldfri, fordi den fortrinsvis består af råvarer og brændselsstoffer. Af en samlet import i 1963 på ca. 14,7 milliarder kr. kom imidlertid kun varer for ca. 1,7 milliarder kr. fra udviklingslandene.

De nye GATT-bestemmelser pålægger Danmark såvel som andre industrilande at søge at reducere handelsskranke over for udviklingslandene. Danmark har en række told- og afgiftssatser, som overvejende rammer import fra udviklingslandene. Det er min opfattelse, at deres beskyttelsesmæssige og finansielle betydning må nærmere undersøges.

Jeg tror, at det er vigtigt, at vi gør os klart, hvad det er, der ligger bag udviklingslandenes stærke ønske om, at der udarbejdes særlige handelspolitiske bestemmelser til fordel for disse lande. Udviklingslandene har overskud af arbejdskraft i almindelighed, men mangel på kvalificeret, uddannet arbejdskraft og mangel på kapital, og deres produktion må derfor helt naturligt rette sig imod frembringelse af lettere forbrugsgoder, altså bl. a. sådanne varer, som er blevet produceret i en række vestlige industrilande fra gammel tid, nemlig fra den tid, da disse lande selv havde et overskud af arbejdskraft. Produktionen af mange af disse varer er stadig i høj grad beskyttet mod import. Vi vil ikke i fuld alvor kunne hævde, at vi vil hjælpe udviklingslandene, hvis vi ikke drager konsekvensen af den stigende internationale arbejdsdeling og medvirker til, at visse varer, hvis produktion er særlig arbejdskrævende, men ikke stiller krav om vidtgående faglig uddannelse, må foregå i udviklingslandene. Når vi på det handelspolitiske område taler om bistand til udviklingslandene, må vi derfor gøre os klart, at en liberal handelspolitik før eller senere også vil kræve noget af os selv derved, at vi på forskellige områder må være parat til at foretage visse tilpasninger af vor egen produktion.

De nye GATT-bestemmelser stiller indu-